

Krigsdagbok
RSKB:SS KFÖ Skåne 2014-09-11-2014-09-13

Inledning

Lokal kommandant i Lund Kn Lars Carlstedt. Övergripande fälttågsplanering för RSKB:S8 KFÖ Skåne 2014-09-11-2014-09-13.

Dessutom två särskilt inkallade stabsmedlemmar:

Kn Håkan Ruderus: specialist på fysikens lagar och särskilt deras praktiska tillämpningar i stora system i miljardkronorsklassen.

Kn Jan Ankarcrona: fälttågs- och konflikthistoriker med speciell referens till flerhundraåriga skeenden mellan Danmark och Sverige alltsedan Kalmarunionen på 1300-talet med den danska drottningen Margareta I som regent, till de för Danmark och Sverige omvälvande skeendena med kustprovinserna Bohuslän, Halland, Skåne och Blekinge, som kulminerade i slaget vid Lund de första dagarna i december 1676 mellan Danmarks Kong Christian V 30 år och Sveriges Kung Carl XI 21 år. Fredsförhandlingar i augusti 1679 i Lund, ledde inte till ytterligare territoriella förändringar. Resultatet från freden i Roskilde 1658 låg fast.

Det inkallade förbandet

Lokale kommandanten i Skåne Kn Lars Carlstedt (i egna kvarter i Lund), Övriga som inkvarterades på Hotel Lundia i Lund:

Flaggkapten tillika Kn Jan Romson, Örlkn Björn Grunewald, Kn Jan Ankarcrona, Kn Christoffer Carlander, Kn Ulf Heumann, Kn Vincent Höjer, Kn Gunnar Kullenberg, Kn Håkan Ruderus.

Som ett märkligt sammanträffande, mötte krigsdagbokens författare, verkligen som av en slump nr 1, Kn Gunnar Kullenberg redan under inställelseresans från Göteborg till Lund. Och av ytterligare en slump nr 2, att vi dessutom fått sittplatserna bredvid varandra, trots skilda biljettinköpt Det framkom under angenämt samtal under resans drygt 2 timmar, att han upplevt en unik, ehuru helt fredlig erfarenhet, genom att han under sin yrkesbana, erfarit att vara dansk medborgare och sedan återgå till svenskt medborgarskap igen.

Dag 1 2014-09-11 (fortsättning på plats i Lund)

Vi anmälde vår ankomst per fälttelefon (mobil) till vår kommandant i Skåne Lars Carlstedt, som önskade oss alla välkomna och mötte upp med trupptransportfordon för avfärd till Kockums i Malmö och föredragning av ubåtsprojektet A 26.

Som en liten sidokommentar, är nu Kockums friköpt från den tidigare tyske ägaren Thyssen Krupp Marine Systems (TKMS) med en eget ubåtsprojekt och var benägna att begränsa Kockums A 26 projekt endast till svenska vatten. Som bekant blev det närmast strömhopp av svenska ubåtsingenjörer från TKMS till SAAB. Där man nu är en konkurrent till TKMS och kan verka under flygplanstillverkaren SAAB:s vingar, som ett

helsvenskt bolag med egna exportaffärer, också med FMV som kund.

Johan Samzelius och chefsingenjören för projektet Ronny Andersson visade och berättade om detta projekt A 26. Efteråt avtackades de av vår flaggkapten Kn Jan Romson, som överräckte RSKB:58-standerten.

Därefter uppsittning med sight-seeing på gamla Kockumsområdet, nu bebyggt av bostäder och kontor. I den stora tidigare byggdockan, nu småbåtshamn för de närboende. Kockums stora bockkran såld och skeppad till SydKorea för några år sedan.

Vi besökte också "Lernacken" nära fästet till Öresundsbron och den havsbaserade vindkraftsparken vid Lillgrund. Vi rullade sedan på håll förbi den höga skruvade boendemonoliten "Turning Torso" samt betraktade det ofantliga hålet efter nära ett århundrades kalkbrytning för cementfabriken i Limhamn.

På kvällen härlig bubblande drink med glatt mingel hemma hos kommendanten Lars och hans hustru Catharina. Dagen avslutades med middag på restaurant "Les Halies" i Lund.

Dag 2 2014-09-12 Öresund runt

Tidig utpurrning (kl 07.00) och frukost på hotellet. Med "Öresund runt"-biljett, reste vi till Helsingborg och över sundet till Helsingör. Det hanns med en och annan "Gammel Dansk" under överfarten denna dimmiga morgon där man kunde skymta Kronborgs Slott på sin halvö mot Öresund.

Under promenaden bort över kajområdet till det nya Handels-och Sjöfartsmuseet, stötte vi på en stor fiskskulptur i brons. Den var full med plastprodukter, som skulle visa den enorma nedskräpningen med plastavfall dumpat överbord i världens alla hav.

Väl i museet, kopplade vi av med fika i museets M/S Cate, i väntan på vår guidning. Som tur var kunde en del av oss beställa på svenska vad man ville ha av en svensk katevärdinna. Snabbt danskt tal är inte lätt att förstå! Vi mötte sedan vår danska kvinnliga guide Urd. Hon var kunnig och lättsam historiker från Köpenhamns Universitet och lotsade oss genom sjöfartshistoria, krigsårens oinskränkta ubåtskrig, med fartygsförluster, skickligt utställda båtmodeller ibland ställda vertikalt med stävorna mot havets botten, som efter torpedträff, i en särskilt avdelning på museet.

Författaren mötte efter visningen en glad skåning, som också arbetade som guide på museet. Han berättade att Helsingborg och Helsingör samarbetade om museet bl a med dess ekonomi.

Därefter tåg till Köpenhamn och sjötur med "Havnebusen" från Nyhavn ut till Nyholms Örlogsstation med guidat besök på museifartyget

jagarfregatten "Peder Skram", av den pensionerade ubåtsofficeren Niels Majdal. Han berättade att man bildat en förening för "Peder Skram" bevarande och lyckats efter bildandet av föreningen att förvärva fartyget, som annars skulle skrotats. Man lyckades få tillbaka bl a radio-och gammal stridsledningsutrustning som med gamla kunniga krafter åter ställts in ombord i fartyget på sina rätta platser. Bl a fungerade radioutrustningen igen, så att man kunde genomföra en årlig utväxling av radiomeddelanden till andra museifartyg världen runt, bl a ubåten "HMS Nordkaparen" i Göteborgs fartygsmuseum "Maritiman" och det gamla amerikanska slagskeppet "USS New Jersey" från VK II i San Diego.

Vi besiktigade också ubåten "Saalen" renoverad av Kockums och uppställd på kajen i närheten. Avrustad efter aktiv tjänst under kriget i Irak. Återfärd in med "Havnebusen" igen mot Köpenhamn och Nyhavn.

Gemensam glad middag på restaurant "Havfruen". Därefter åter mot Sverige först med förarlösa Metrotåget till Kastrup och byte till Öresundståg åter mot Lund och vårt nattkvarter.

Dag 3 2014-09-13 Strålfysik och militärhistoria.

Besök på plats utanför Lund, där Kn Håkan Ruderus med föredrag och bilder om strålfysik och de stora forskningsanläggningarna: Cyklosynkrotronen MAX IV och miljardsatsningen ESS (European Spallation Source) med text om forskning med rörelseenergiladdade neutroner (om jag fattade det rätt). Anläggningar, som efter omröstning i världens vetenskapssamhälle anförtrotts att byggas i Skåne. Vi kunde också se på planscher på en byggbodsvägg hur anläggningarna skulle se ut i genomskärning.

Därefter satt vi upp i vårt trupptransportfordon, för färd till militärhistoriska delen av vårt skånebesök. Det som utspelade sig på slättlandet utanför Lund mellan danska stridskrafter under Kong Christian V och svenska under Kung Carl XI under de första dagarna i december 1676. Kn Jan Ankarcrona hade i förväg till deltagarna översänt en text över Danmarks och Sveriges mångåriga mellanhavanden från Kalmarunionen på 1300-talet med den danska regenten Drottning Margareta I och konflikter med krig genom trehundra år, fram till de första dagarna i december 1676 med slaget vid Lund. Vid fredsförhandlingarna i Lund först i augusti 1679, fastställdes Danmarks landavträdelser redan reglerade vid freden i Roskilde 1658 gällande kustprovinserna Bohuslän, Halland, Skåne och Blekinge, avträdde till Sverige. Bornholm återgick dock till Danmark. Slaget vid Lund 1676, kostade oerhörda förluster i manskap och materiel på båda sidor. Man vet att markerna då var uppdelade av stengårdsgårdar, vilka förstås starkt försvårade omgrupperingar för t ex dåtidens hästansända tunga fältartilleri och trupp. Man försökte enligt kommandant Lars att innan kommande framryckning, med hästar och vagnar köra undan många vagnslaster med sten från gårdsgårdarna på slätten före slaget. Dessa

transporter blev dock anfallna av bönderna, som sedan använt stenarna för andra ändamål. Bl a visade kommandant Lars en kyrka där man använt stenarna till grundbygget. Men grunden blev instabil och med risk för ras, så kunde man ej säkerhet använda kyrkan, som ännu idag 2014, är stängd!

Vi besökte också 1500-talsslottet Svenstorp. Där övernattade Kong Christian V natten före slaget och Kung Carl XI efter fältslaget i det s k "Kungarummet" i utbyggnaden till vänster om inkörsvälet till slottet (bilder). Vi besökte också en av kyrkorna, Norra Nöbbelöv. Dagens kyrka byggd 1901 i s k "Eslövsgotik" i tegel ersatte en tidigare kyrka från 1100-talet. När man grävde 1995 för en vattenledning till kyrkan, påträffades en massgrav stammande från slaget 1676 (bild på mässingsplatta med text utanför kyrkan). Säkerligen har den ursprungliga kyrkan fungerat som en geografisk orienteringspunkt för truppflyttningarna under slaget.

Vi besökte sedan också Kävlinge golfklubbs marker, där svenska armén gick över Kävlingeån i slagets upptakt.

Som avslutning på denna dag, tog vi oss i vårt trupptransportfordon till Kävlinge samhälle och samlade våra intryck på Wivex cafe. Värddinnan var för dagen inte alls vresig utan serverade oss gott kaffe och te och bullar och tog ett par fotografier av truppen.

Örkn Björn Grunewald och Kn Gunnar Kullenberg hemförlovades strax innan besöket på cafeet, pga lämplig tåglägenhet hem redan från närliggande Kävlinge station. Efter avslutad förplägnad på Wivex cafe, gemensamt uppbrott och besök av minnesmonumentet över slaget och bl a inskriften om brödrafolkens försoning (bilder). Därefter vidare till Lund och Hotel Lundia och hemförlovning.

Övningens cirkel slut

För RSKB:58 en väl genomförd KFÖ Skåne, enligt utmärkt planering. stort tack för en intressant och givande övning, till vår kommandant i Skåne Kn Lars Carlstedt och hans stab med vår föreläsare Kn Håkan Ruderus om tillämpningen av fysikens lagar i det stora formatet och vår militärhistoriker Kn Jan Ankarcrona om militärhistoria och konflikter mellan Danmark och Sverige genom århundradena och särskilt de ödesdigra krigshändelserna med slaget vid Lund december 1676.

Vid krigsdagboken, Göteborg 2014-09-30
GMV,
Vincent Höjer, Kn